

Pred glavnim napadom na Madrid Beli sestavljajo bodočo špansko vlado

Burgos, 18. sept. o. Hałas poroča: V krogih nacionalne vlade v Burgos se že razgovarjajo, kakšna bo bodoča vlada španske države, ko bele čete zavzamejo Madrid. Vzpostavljena bo neke vrste vojaška diktatura, ki bo vršila regentstvo, podpirala pa jo bo vlada, na čelo katere bodo najbrž poklicali Martíneza Barria, bivšega predsednika španske zbornice. Zastopnik in zaupnik generala Franca in generala Molle pa bi bil general Anido Martínez.

V glavnem stanu belih se vse priprave vrše samo za glavni napad na Madrid, ki bo najbrž že prihodnji teden.

Tenerifa, 17. sept. AA. Neki tukajšnji radio poroča, da se je začela koncentracija ofenziva na Madrid. Trdi se, da hoče madridska vlada prenesti svoj sedež v Valencijo. Tega pa ne puste delavci dobrovoljci.

Radijska postaja v Jerezu de la Frontera por-tuje davišnje vest, da so nacionalisti zavzeli Ron-do v Asturiji. Isto poročilo pravi, da so bili boji zelo srditi. Nacionalisti so nekajkrat prešli v na-skok na bajonete. Nacionalisti napredujejo dalje proti Bilbao.

A vlada je prepričana o svoji zmagi

Madrid, 18. sept. AA. Havas poroča: Zunanji minister Alvarez de Vajo je odšel včeraj v Zenevo kot prvi delegat Španije in je dal časnikarjem na-slednjo izjavo:

Sporazum med francoskimi delavci in delodajalci: Danes bo konec stavk v Franciji

Pariz, 18. sept. o. Sinoči okoli 9 so se končala pogajanja med francoskimi delodajalci in med za-stopniki delavstva, ki so imela namen, preprečiti grozečo splošno stavko, ki bi pomenila za Francijo gospodarsko in politično katastrofo. Pogajanja je vodil namesto dosedanjih socialističnih ministrov radikalni socialist Chaitemps, in sicer na zahtevo francoskega meščanstva.

Pogajanja so se končala v splošno zadovolj-stvo. Podjetniki so delavstvu zvišali plače povprečno za 6%, v primeri s splošnim zvišanjem, ki ga nameravajo izvesti novembra. Za zdaj so zvišali plače samo tekstilnemu delavstvu ter delno kovi-narjem; novembra pa bodo zvišanja deležne še vse ostale panoge francoskega delavstva.

Zaradi sporazuma, ki se je dosegel tako rekoč zadnjo uro, vlada veliko zadovoljstvo, tako med podjetniki kakor med delavstvom. Stavkujoči de-lavci v velikih tekstilnih tovarnah po severni Fran-

Dr. Stojadinović se vrača domov

Praga, 18. sept. AA. Včeraj ob 14 je odpotoval iz Prage predsednik vlade dr. Milan Stojadinović z gospo. V njegovem spremstvu so jugoslovanski poslanik in Pragi dr. Protič in šefa kabineta. V salonski voz je stopil predsednik vlade na postaji Liben. Postaja je bila okrašena s cvetjem in jugo-slovanskimi in češkoslovanskimi zastavami. Tja so prišli, da se poslovijo od visokega gosta, češkoslo-vaški zunanji minister dr. Krofta z osebjem svo-jega ministrstva, češkoslovanski poslanik v Bel-gradu dr. Girsu, jugoslovanski vojaški odposlanec v Pragi polkovnik Mihajlovič, zastopniki civilnih oblastev in celotno osebje jugoslovanske posla-ništnice.

Predsednik vlade je bil zelo dobre volje in se je zadovoljen razgovarjal z vsemi prisotnimi. Ob odhodu vlaka so ga vsi navzočni prisrčno akla-

Hajle Selasije pojde v Ženevo

London, 18. sept. Cesar Haile Selasi je dal intervju Havasovemu posebnemu dopisniku. Dejal je med drugim, da pojde v Ženevo šele tedaj, ko bodo prebrana poročila abesinske delegacije, če bo sploh šel osebno v Ženevo, ker se za to še ni dokončno odločil. Toda če bi se pokazala potreba, pojde sam na čelu abesinske delegacije v Ženevo.

Dopisnik je nato omenil predlog, ki ga je včeraj podal britanski vladni abesinski poslanik dr. Martin, ki zahteva pravico prehoda čez britansko posest za blago za tiste kraje v Abesiniji, ki so še samostojni. Cesar je dejal, da ima svobodni del Abesinije pravico oskrbovati se z orožjem, muni-cijo in vsem kar potrebuje. Na vprašanja o svojih posebnih namerah je cesar odgovoril nedoločno; dejal je, da bi njegovo bivanje na Angleškem utegnito trajati tudi dalje časa.

Ognjeni križi

Luon, 15. sept. AA. Havas: Francoska socialna stranka, ki je stranka bivših Ognjenih križev, je te dni priredila več shodov. Na enem shodu je prišlo do spopada, ker so levičarji naskočili zgradbo, v kateri se je vršil shod in jo hoteli zažgati. Mo-bilna garda je zelo energično intervenirala in vpo-stavila red. Po shodu je prišlo večkrat do spopa-dov na ulici med pristaši stranke in med levičarji. V teh incidentih je bilo vsega skupaj ranjenih 30 oseb. Ena oseba je bila težko ranjena in je morala biti prepeljana v bolnišnico.

»Španska vlada je prepričana in popolnoma gotova svoje zmage, v katero sicer nikdar ni dvo-mila. Uporniki so imeli izgube na uspeh samo te-daj, če bi zmagali v nenadnem napadu. Toda ta napad jim ni uspel. Vlada zmeraj bolj organizira svojo obrambo, ki je iz dneva v dan močnejša. Ne-pravilno je mišljenje, da je španska državljanska vojna španska notranja zadeva. Ta državljanska vojna je obenem evropsko vprašanje, ker je v zve-zi z mirom in varnostjo v Evropi. Španska vlada se ne bori samo zase, ampak tudi za mir v Evropi in zato meni, da zasluži podporo vseh tistih, ki so iskreni pristaši miru v Evropi.

Brugos, 18. sept. o. Nacionalistične čete so včeraj zasedle Rondo, ki leži v bližini Malage. Ha-vasov poročevalec javlja, da pričakujejo skorajš-njega padca Malage, kjer se bodo pa vršili še hudi boji, ker je španska vlada zbrala pred tem me-stom ostanke svojega brodograd. Malaga je zdaj še edino mesto v južni Španiji, ki je še v vladnih rokah.

Na severu so nacionalisti prodrli do poti med San Sebastianom in Bilbao. Bilbao bo po napo-vedih iz belega glavnega stana padel v treh ali štirih dneh.

Alcazar bo zletel v zrak

Madrid, 18. sept. Madridski radio je snoči javil, da je usoda Alcazarja, slavne toledske trdnjave, zapечатena. Ker so branilci zavrnili vladno ponud-bo, da bi se častno udali, je zdaj topništvo tri dni obstreljevalo trdnjavo. Iz nje se dvigajo gosti stolpi-dima, kar kaže, da Alcazar gori. Včeraj ni bilo iz nje nobenega odziva več, zato je poveljstvo rdečih poslalo rudarske prostovoljce, ki so začeli polagati

ciji so se začeli danes zjutraj umikati iz zasedenih tovarn, deloma bodo izpraznili zasedena poslopja nočjo in jutri zjutraj, nakar se bo začelo redno delo v vsem obsegu.

Spretni posredovalni politiki ministra Chau-tempsa se je treba zahvaliti, da je pri francoskem delavstvu zmagala pamet nad hujškarjem komu-nistov.

Pariz, 18. sept. o. Sinoči je imel ministrski predsednik Leon Blum dolgo pričakovani govor v radiu o vprašanjih francoske politike. Njegov go-vor je bil precej voden in prazen ter ni povedal nič novega, razen nekaj fraz o demokraciji in o francoski ljubezni do miru. Francija hoče živeti v miru, mir pa je v svobodi in enakosti vseh na-rodov, v bratstvu in sodelovanju med njimi. Zato je treba vsa evropska vprašanja reševati istočasno in skupaj, ker ni niti eno tako, da bi se ga moglo rešiti brez drugih.

mirali.

Bratislava, 17. septembra. AA. Pri povratku v Jugoslavijo se je Češkoslovaška prisrčno in iskren-o poslovila od predsednika jugoslovanske vlade dr. Milana Stojadinoviča. Na postajah so se zbrale množice ljudstva z zastopniki civilnih in vojaških oblastev, narodnih društev, Sokola in glasbe in navdušeno vzklikali jugoslovanskemu ministrske-mu predsedniku. V Bratislavi je dr. Stojadinoviča pozdravil jugoslovanski generalni konzul Kičevac z drugimi zastopniki oblastev.

Vse do madžarske meje je spremil predse-dnika vlade naš poslanik v Pragi dr. Protič in dr. Čermak, svetnik zunanjega ministrstva, kot posebni odposlanec dr. Krofte. Iz Novega Zamka je predsednik vlade poslal prisrčne brzojavke dr. Hodži in dr. Krofti.

Obvezna telesna vzgoja v Franciji

Pariz, 18. septembra. AA. Poučeni krogi pri-čakujejo, da bo vlada kmalu izdala zakon o ob-vezni telesni vzgoji mladine. Ta vzgoja bo obvez-na od 14. leta do vstopa v vojaško službo.

Orožniki prosti trošarin

Belgrad, 18. sept. AA. Proračunski oddelek finančnega ministrstva je izdalo pojasnilo, da se odst. 3 čl. 2 pravilnika o načinu izplačila bano-vinskih trošarin nanaša tudi na orožništvo kot pol-nomočni del vojske in da zato vse nabavke za orožništvo v domovini in v tujini ne pridejo v po-štev za plačevanje kokršnihkoli samoupravnih dajatev odnosno občinskih in banovinskih tro-šarin.

Razmerje v Avstriji

Dunaj, 15. sept. AA. Na Dunaj je dopotoval knez Starhemberg, ki je takoj stopil v stik z vo-ditelji dunajskega Heimatschutza glede tega, da naj se major Fey imenuje za poveljnika dunajskega Heimatschutza. Tu vprašanje se bo na konfernci voditeljev organizacije razpravljalo v četrtek.

Belgrad, 18. sept. AA. Ministrstvo za gospo-darstvo v Turčiji prireja v dneh od 16. januarja do 17. februarja 1937 veliko mednarodno razslavo v Ankari.

v podtemelje trdnjave dinamit, tako da je treba pričakovati, da bo Alcazar danes ali jutri z vsemi svojimi branilci zletel v zrak. Branilci so odbili, da bi izpustili iz trdnjave žene in otroke, ki jih imajo pri sebi.

Madrid, 18. septembra. Reuter poroča: Ker so šuporniki v Alcazarju v Toledu odklonili, da bi se predali, miličniki ljudske fronte nadaljujejo z na-padi in grade nove utrdbe. Posebno rudarji kop-licjo jarke in so vanje nanosili velike količine eksplozivnih sredstev min in bomb. Pričakuje se, da bo Alcazar vsak čas zletel v zrak. Dela teh rudarjev pa bele čete neprestano prekinjajo z iz-padi in mečejo na jarke granate ter s slejantjem poizkušajo preprečiti kopanje podzemskih jarkov. Osvojitev Alcazarja je namreč velike važnosti, ker bi dejstvo, da bi prišla ojačenja nacionalistov, moralno zelo vplivalo na vso Španijo. Toledu je namreč zelo važno železniško križišče, ki veže Madrid z Valencijo.

Zračni napad na Madrid

La Coruna, 18. sept. AA. Tukajšnji radio po-roča, da je nacionalistično letalstvo bombardiralo Ciudad Real in San Juan. Pri Cordobi so bila se-streljena tri vladna letala. Vladna letala pa so za-žgala skladišče benzina, v katerem je bilo 5 mili-jonov litrov benzina. Nacionalistična letala so bom-bardirala tudi topništvo, ki strelja na Alcazar. Izvr-šen je bil tudi letalski napad na Madrid in je bilo spušenih več bomb na javne zgradbe in na leta-lišču Adujaro so bila uničena tri letala.

Kaj bo z lokarno konferenco

London, 18. sept. b. Iz političnih krogov se čuje, da bo britska vlada, če se bo ponesrečil tudi njen včerajšnji korak v Berlinu, delala na to, da se konferenca držav, ki so podpisale lokarno pogodbo, skliče vsaj na dan 18. oktobra. Na ta način misli Velika Britanija, da bo prisilila Nem-čijo k hitri odločitvi, da bo eventualno poslala svo-jo delegacijo na lokarno konferenco. Če pa Nem-čija ne bo popustila pod pritiskom Velike Brita-nije, bo pa treba konferenco kljub temu odgoditi, ker brez Nemčije ne bo prišlo do nobenega re-zultata.

Vsi znaki kažejo, da je bil sklep britanske vla-de v tej zadevi storjen, še predno je bil znan od-govor italijanske vlade. Potem, ko je italijanska vlada odgovorila skoraj popolnoma enako kakor Nemčija, so se britanski politični krogi zavedli, da se bodo morali zadovoljiti z mnenjem obeh držav in takoj prijeti diplomatska pogajanja za konfe-rencio. Povdarja se, da bi vse nepravilke bile v zvezi s to konferenco že zdavnaj odstranjene, če bi Velika Britanija šla Nemčiji na roko in sklicala to konferenco še pred sestankom Zveze narodov v septembru. Nemčija je namreč hotela, da se vpra-sanje novega Lokarna reši najprej pred Zvezo narodov. V nemških političnih krogih so prepri-čani, da se nova lokarna konferenca ne bo se-stala pred letošnjim božičem, ker pred tem časom še ne bodo končane diplomatske priprave.

Nesreča francoske polarne odprave

Kodanj, 18. sept. AA. (DNB). O nesreči fran-coskega parnika »Pourquoi pas?« (Zakaj ne?) po-ročajo te-le podrobnosti: Ladja je vodila preiskave v severnih morjih. Zaradi izrednega viharja pa se je ladja včeraj ob islandski obali potopila. Po zad-njih poročilih je morje vrglo na obalo 21 trupel. Posadka je štela 40 mož. Med ponesrečenci so identificirali tudi truplo dr. Charcota. Po doseda-njih poročilih se je rešil samo en član posadke.

Pomemben obisk Poljakov

Belgrad, 18. sept. AA. Po poročilu iz Varšave prispe 19. septembra v Zagreb 10 uglednih zastop-nikov varšavske osrednje zveze kmetijskih organi-zacij, ki hočejo proučiti kmetijske organizacije v naši državi, zlasti pa naše zdravstvene zadruge, po katerih ustanavljajo na Poljskem tamonje zdravstvene zadruge. V Zagrebu ostanejo tri dni, nato pa potujejo čez Dalmacijo in Bosno v Bel-grad, kamor prispejo 1. oktobra. V naši prestolnici ostanejo štiri dni. Zastopniki poljskih kmetijskih organizacij so ugledni javni delavci, ki razširjajo v prvi vrsti zadržne ideje. Vodil jih bo znani polj-ski kmetijski publicist in prijatelj naše države Ka-zimir Visomirski, ki je lani izdal knjigo o jugoslo-vanskem kmetijstvu. Med udeleženci so tudi An-ton Vojtizek, ravnatelj osrednje zveze poljskih kmetijskih organizacij, ga. inž. Salina Ponjatovska, nadzornik organizacije ženskega kmetijskega ko-la. Ga. Ponjatovska je sestra poljskega kmetijske-ke ministra Ponjatovskega in potuje z njegovo hčerko. V poljskem odposlanstvu so dalje inž. Jer-zi Zaleski, načelnik kmetijske proizvodnje v kme-tijskem ministrstvu. Ignac Solarz, predsednik prve poljske zdravstvene zadruge in ravnatelj ljudske-ga vseučilišča, in dr. Javorski, predsednik osrednje zveze kmeitske mladine. V našo državo pridejo to-rej najuglednejši zastopniki poljskega kmetijstva, ki so že delj časa v tesnih stikih z zvezo zdrav-stvenih zadrug v Belgradu in s Kolom narodnega zdravja v Zagrebu.

Vesti od 18. sept.

Hitler naj dobi Nobelovo nagrado za mir, predlaga v svojem uvodniku veliki brazilski dnev-nik »O Imparcial«. Podoben predlog je stavilo že finsko časopisje, češ da je Hitlerjevo delo proti sovjetskemu razbijanju Evrope edino pozitivno mirovno delo današnjih dni.

Načelnik iraškega generalnega štaba je bil včeraj popoldne v avdicenci pri angleškem kra-lju v Buckinghamski palači.

Odbor angleške delavske stranke se sestane danes v Londonu in bo razpravljal o mednarod-nem političnem položaju z ozirom na španske dogodke in o oboroževanju.

Vojne operacije v Palestini pripravljajo an-gleške vojaške oblasti, če se arabsko gibanje in slayka ne bo pomirila. Predvsem so poostri ob-mejno nadzorstvo zaradi lihotapstva orožja in prehajanja Beduinov iz Transjordanije v Palestino.

Pomorska konferenca med Anglijo in Skan-dinavskimi državami je imela včeraj tretjo sejo, pri kateri so razpravljali člene nove pomorske pogodbe med Anglijo in temi državami.

Hitler je imel pred vojniki in oficirji pelega armadnega zbora včeraj popoldne v Berlinu go-vor. Dejal je, da nemška vojska izraža duha da-našnje nemške obnove.

Predlog za sestanek petih veselil pripravlja angleški zunanji minister Eden in bo ta predlog poslal Nemčiji, Franciji, Belgiji in Italiji.

Transluzijo krvi za Titulesca so morali nare-diti včeraj v St. Moritzu, ker se mu je bolezen zelo poslabšala. Kralj Karol je telefonično vprašal za njegovo stanje.

Glede Abesinije pri ZN narodov še zdaj niso na jasnem, ali bodo njihova poverljiva pisma pri-znali ali ne.

Sprememb v poljski vladi, ki so jih napove-dovali za danes po uradnih vesleh iz Varšave ne bo.

Velike manifestacije v Amsterdamu so bile včeraj na čast kraljici Viljemini in holandski prestolonaslednici Juliani ter njenemu zaročencu princu Bernardu Lippe-Biesterfeld.

Veliki romunski manevri se prično v začetku oktobra v severozapadnem delu Romunije.

Nad milijon ljudi so prepeljale nemške želez-nice s posebnimi vlaki na kongres narodno socia-listične stranke v Nürnberg. Se več kakor toliko pa se jih je pripeljalo z rednimi vlaki.

Portugal prizna vlado v Burgosu, kakor jav-ljajo iz Lisabone, kot zakonito špansko vlado s posebnim diplomatskim aktom.

Lloyd George piše o Nemčiji in o vtisih s svojega zadnjega bivanja pred nedavnim v london-skem »Dailyu Ekspresu« ter pravi, da je nemško ljudstvo pod Hitlerjevim vodstvom spet našlo svojo srečo, slogo in zadovoljnost.

Albanski kralj je okrevale, kakor javlja sinoč-nje uradno poročilo iz Tirane.

Komunistično zaroto v Uruguaju je odkrila policija v Monte Videu. V zaroti so sodelovali čast-niki in podčastniki državne armade.

Nove motorje na nemške podmornice je dalo montirati vodstvo nemške bojne mornarice. Ti mo-torji imajo prednost, da lahko delujejo nad vodo in pod vodo, tako da se je sposobnost nemških podmornic s tem zelo dvignila.

17 brezposelnih rudarjev je zgorelo včeraj v bližini Katovic v nekem seniku, kamor so se za-tekli pred nevihto.

Von Papen je prišel v CSR na lov, ki se bo vršil v okolici Košic na Slovaškem. Ti njegovi lo-vi, ki imajo politično ozadje so že znani. Tudi zdaj je verjetno, da bo imel ta Hitlerjev diplomatski zaupnik kake važne razgovore s češkoslovski-mi politiki.

Cene živeža v Italiji se ne bodo dvignile, marveč bodo ostale po včerajšnjem odloku rim-skega odbora za nadzorstvo cen iste, kakor so zdaj.

Francozi odkrivajo Srednjo Evropo kakor ka-žejo izjave petnajstih uglednih politikov raznih strank, ki so včeraj odpotovali iz Pariza v Nem-čijo, Avstrijo, CSR, Madžarsko in Jugoslavijo.

Prepoved zborovanj na Malti, katero je za-radi italijanskega rovarjenja pred dvema letoma izdala angleška uprava, je bila včeraj preklicana.

Belgija gre svoja pota v vprašanjih zunanje politike je v svoji izjavi za francoske liste povedal predsednik belgijske vlade Van Zeeland. Zato je večina Belgije proti komunistom prijazni franco-ski politiki.

Sestanek med Italijo, Avstrijo in Madžarsko, to je med podpisnicami rimskega sporazuma, se bo v najkrajšem času vršil na Dunaju. Sestanek bo nekak odgovor na bratislavsko konferenco Male zveze in bo imel glavno ost proti boljševizmu, druga njegova naloga pa bo pripraviti oborožitev Madžarske.

Francoski trgovinski minister in Hitler se ni-sta sestala, kakor poročajo uradni krogi v Parizu in Rimu. Minister Gastide je imel samo vjud-nostni razgovor z nemškim gospodarskim dikta-torjem dr. Schaechtom.

Spopadi med francoskim delavstvom, ki ga je polovica za splošno stavko, polovica pa proti njej, so se odigravali včeraj in predvčerajšnjim po vsej severni Franciji. Prišlo je do krvavih pre-tepov.

Moskva pripravlja gospodarsko represalije proti Nemčiji, kakor je povedal na včerajšnjem sestanku sovjetskih voditeljev v Moskvi Molotov. Te represalije bodo odgovor na nemške pretne ob kongresu v Nürnbergu.

Razgovori za novi most čez Donavo se prično danes v Belgradu med romunskim prometnim mi-nistrom Franasovicjem in med dr. Spahom. Most se bo zgradil najbrž med Kladvom in med Turn Severinom.

Finske komuniste je Moskva proglasila za trockiste in jih s tem izključila iz komunističnega občestva.

Glavno vprašanje: Kaj bo z našim zamrznjenim denarjem v Italiji

Trgovinska pogajanja med Jugoslavijo in Italijo

Belgrad, 18. sept. m. Italijansko časopisje se v zadnjih svojih številkah bavi s trgovinskimi pogajanjimi med Jugoslavijo in Italijo, ki so se pred kratkim začela v Rimu med našo in italijansko trgovinsko delegacijo. Vse podrobnosti teh razgovorov še niso znane in se tudi ne ve, kako daleč so ta pogajanja prišla, vendar pa je italijanskemu časopisju znano, kakšne predloge je stavila ena in druga stran. Italijanska vlada stoji na stališču, da mora biti nova pogodba podpisana na kompenzacijski podlogi. Verjetno je, da je italijanska delegacija zahtevala gotove pogoje glede prodaje svojih industrijskih proizvodov in sadij. Italijanski tisk namigava na to, naj naša delegacija ne bi stavila z ozirom na stavljenе pogoje italijanski trgovini nikakih ovir, ker je bila naša trgovinska bilanca z Italijo tudi pred sankcijami aktivna. Po najnovejših informacijah pa naše trgovinsko zastopstvo ne bo pristalo na italijanske predloge, ker bi s tem nastala nevarnost, ki danes ni niti najmanj zaželenja naši zunanji trgovinski politiki. Naša delegacija bo v prvi vrsti zahtevala, da se zamrznjeni denar naših trgovcev v Italiji, ki gre v sto milijone dinarjev, izplača potom kliringa. Italijanski tisk pa v zvezi s tem povdarja, da bo naše zastopstvo zadelo na velik odpor, ker stoji Italija na stališču, da vse dolgove, kakršnikoli bi že bili, iz dobe, predno so stopile v veljavo sankcije, izplača na

osnovi kompenzacije. To bi se reklo, da bi Italija, predno bi Jugoslavija uvozila kako najmanjšo količino blaga tja, nasprotno mogla izvoziti v Jugoslavijo ogromne količine, t. j. toliko, kolikor Jugoslavija zahteva od Italije. Zelo verjetno je, da se bodo pogajanja končala za Italijo ugodno, vendar pa ima na drugi strani tudi naše trgovinsko zastopstvo stroga navodila, po katerih naj na vsak način zahteva, da se dolgovi našim izvoznikom izplačajo potom kliringa. Italijanski tisk prikriva skoraj očitni strah, da bi se ta pogajanja razdrila in da ne bi sploh prišlo do kake za Italijo povoljne rešitve. Razumljivo je, da tisk opozarja na ta primer, da bi se pogajanja razdrila, češ da bi s tem trpela Jugoslavija veliko škodo. Na drugi strani pa zamlčuje morebitno škodo, ki bi zaradi neuspelih pogajanj nastala za Italijo. Zato naši gospodarski krogi, ki so zainteresirani pri teh pogajanjih, zelo kritično gledajo na pisanje italijanskega tiska. Med temi krogi prevladuje mišljenje, da se Italiji ne sme dovoliti nikake nove prednosti glede trgovinskega prometa razen onih, ki so bile točno podane v stari trgovski pogodbi. Gospodarski krogi zahtevajo in pričakujejo od naše delegacije, da se glede plačila italijanskih dolgov z vso vneto zavzema za koristi našega gospodarstva in sicer predvsem za to, da se ti dolgovi brezpogojno plačajo po kliringu.

Delavci izgubili na plačah 3.5 milijona Din

Stavka gradbenih delavcev v Zagrebu pred koncem

Zagreb, 18. sept. Vse kaže, da bo stavka gradbenih delavcev v Zagrebu v kratkem času vendarle končana. To žele ne samo gradbena podjetja in vsa naša javnost, pač pa tudi vse gradbeno delavstvo. Kakor se je izkazalo, je ta stavka povzročila ne malo škode. Ze samo dejstvo, da so delavci na tem področju izgubili na plačah najmanj 3.5 milijona v teh treh tednih, ko niso delali, kaže dovolj jasno, da je stavka zapustila težke posledice. Poleg tega pa so imeli veliko izgubo zaradi te stavke tudi obrtniki, katerih delo je v tesnih zvezah z gradbeno delavnostjo. Končno se je sedaj Hrvatska delavska zveza odločila, da začne pogajanja s predstavniki gradbenih podjetij, in sicer na način, da do skrajnosti zavaruje interese delavstva.

V tej Hrvatski delavski zvezi je včlanjenih v Zagrebu 5000 delavcev, drugod po Hrvaškem pa še okoli 3000, tako da v resnici ta Zveza zastopa veliko večino vsega delavstva. Sinoči so predstavniki gradbenih podjetij sklenili, da pristanejo na pogajanja, toda edino z zastopniki Hrvatske delavske zveze v zadevi sklenitve kolektivne pogodbe. Ta pogajanja se bodo danes začela in obstoji upanje, da bo v znosnem ozračju, polnem razumevanja z ene kakor z druge strani prišlo do zadovoljivih uspehov. Z vso gotovostjo se tudi lahko računa, da bo stavka gradbenih delavcev še ta teden končana in da bodo delavci po tritedenskem počivanju končno vendar že lahko začeli z delom pri vseh zgradbah.

Neznana utopienka

Ljubljana, 18. sept.

Danes ob 7 zjutraj je delavec Franc Herfort opazil v strugi Ljubljanice v Mostah pod Gruberjevim kanalom plavati po vodi nekdo truplo. Takoj je poklical tudi ljudi in skupno so potem potegnili iz vode truplo neznane ženske. Na prvi pogled je bilo jasno, da je bila ženska v vodi največ do tri ure. Utopienka je stara 60—65 let, ima sive lase, je brez zob, na sebi pa ima črno zimsko jopico in krilo.

Na mesto, kje so jo našli, jo je voda očitno naplavila iz Gruberjevega kanala. V strugi Ljubljanice ni skoraj nobene vode, in še tista voda, ki je v strugi, stoji.

Ker na trupu niso našli nobenih poškodb, gre očitno za nesrečo. Truplo neznane utopienke so prenesli v mrtvašnico v Mostah, kjer si ga je ogledala tudi policijska komisija ter so ga tudi fotografirali.

Nove mesarske stojnice

Ljubljana, 18. sept.

Velika in lepa Ljubljana hoče biti na vsak način še večja in lepša. Na vseh koncih in krajih postavljajo nove zgradbe, takozvane »bisere«, kot sta bežigradski šoli. Povsod preurejajo in popravljajo. Celo Stari trg se je pomladil, in zdaj se zdi, kot da se mu več ne douda ime stari in hoče spremeniti ime v »Lepi trg«. Seveda ni za Starem trgom hotel zaostati sv. Peter, ki bo vsak čas dobil še drug nov zvonik. Preurejajo Emono, kavarna Union usreča najmodernejšim zahtevam, Zvezda pa že zdavnaj vabi goste v svoje prenovljene lokale.

Vse to pa so uvideli tudi ljubljanski mesarji. Mislijo si: če drugi, zakaj pa še mi ne bi svojih stojnic popravili in jih naredili čisto primerne. In že lahko vidimo, kako se v vrsti starih in zaras popravila vrednih stojnic dviga nova, lepa in skoro moderna stojnica, ki si jo je dal pred kratkim zgraditi g. Ocivirk. Za njim pa seveda n. hotel zaostati g. Koprivc, ki sedaj tudi dela novo.

Prav je, da mesarji uvidijo to potrebo, da vsa nekako umetno zalosten pogled po svojih stojnicah. Šaj vedo, da je »škeč«¹ tem večji, v čim lepšem lokalu se vrši. Naši mesarji pa tudi prav dobro vedo, da je dandanes »škeč«¹ več kot pol življenja.

Pogajanja v tekstilni stroki

Ljubljana, 18. sept.

Poročali smo že o naporih, ki gredo za tem, da se pravilno in pravično likvidira mezdno gibanje tekstilnega delavstva. Pri tem je zlasti banška uprava pokazala za pravilno rešitev tega problema vse razumevanje. Včeraj so se končno sestali zastopniki delavstva in industrije v knjižnični dvorani zbornice za TOI k pogajanjem.

Delavstvo zastopajo pri teh pogajanjih: tainik Delavске zbornice Uratnik in Golmajer, za razne delavske organizacije Jakomin, Lombardo in Burger ter več delavskih zastopnikov iz raznih tekstilnih tovarn.

Tekstilne tovarne pa zastopajo: gg. Kavčič, dr. Golja, Avgust Erlich, Aleksander Mitrovič, Maksim Horvic in ing. Burger.

Delegacija Zveze delodajalcev je izdelala novo tarifno pogodbo, ki je sedaj predmet proučevanja. To tarifno pogodbo so dobili predvčerajšnjim v roke zastopniki delavstva, ter so jo večeraj pretresali v skupni razpravi z zastopniki delodajalcev. Pogajanja in razgovori so tekli mirno in stvarno. Zvečer ob 7 so bila pogajanja prekinjena ter se danes nadaljujejo v knjižnični dvorani Zbornice za TOI, kjer so se zastopniki obeh strank zbrali ob 9 dopoldne.

Učiteljske premostitve

Belgrad, 17. sept. AA. Z rešenjem prosvetnega ministra so na prošnjo premešeni:

Kreps Sidonija z Blok, okraj Logatec, v Trebnje, okraj Novo mesto; Jovan Leopold iz Zamečka, okraj Krško, v Sv. Peter pri Novem mestu; Tomaž Božidar iz Zetla, okraj Smarje, v Maribor, okraj Prevalje; Zehelj Alfred iz Sv. Primoža na Pohorju, okraj Prevalje, v Muto, okraj Prevalje; Cencič Josip iz Rogatca, okraj Smarje, v Ptuj; Grebenc Ana iz Smartna ob Dreti, okraj Gornji grad, v Ptuj; Ivancič Marija iz Vranskega, okraj Celje, v Sv. Lovrenc na Dravskem polju, okraj Ptuj; Mlekuš Zora iz Kriza, okraj Murska Sobota, v St. Vid pri Ptuju, okraj ptujski; Klement Avguštin iz Gornje Doline, okraj Kranj, v Breznico, okraj Radovljica; Kramar Franc iz Skal, okraj Slovenjgradec, v Velenje; Rajner Bogomir iz Strupe, okraj Laško, v Soštanj, okraj Slovenjgradec; Mencinger Lucija iz Strupe v Soštanj, okraj Slovenjgradec; Teuerschuh Franciska iz Soštanja, okraj Slovenjgradec, v Slovenjgradec; Vidmar-Kac Olga iz Sv. Jederte, okraj Laško, v Soro, okraj Skofja Loka; Grile Franciska iz Trbovelj-Voda v Rogatec, okraj Smarje; Fatur Julija iz Izlake, okraj Litija, v Smartno, okraj Ljubljana-okolica; Kristan Srečko iz Adlešičev, okraj Črnomelj, v Notranje Gorice, okraj Ljubljana-okolica; Brezovnik-Jesih Ivana iz Mokronoga, okraj Krško, v Ig, okraj Ljubljana-okolica; Valenčič Milica iz Spodnje Slivnice, okraj Ljubljana-okolica, v Smarje, okraj Ljubljana-okolica; Kavčič Dragotin iz Trebeljnega, Krško, v Novo mesto; Jurčec Ivan s Sv. Katarine, Laško, v Birčno vas, Novo mesto; Pirman Ana iz Zirov (Logatec) k Sv. Jakobu ob Savi (Ljubljana-okolica); Tuma-Pilba Ana iz Sore (Skofja Loka) k D. M. v Polju (Ljubljana-okol.); Zitko Ana iz Toplice (Litija) k D. M. v Polju; Srežovec Ivan iz Toplice (Litija) k D. M. v Polju; Vilar-Kramar Marija iz Ige vasi (Logatec) v Sostro (Ljubljana-okol.); Tavčar Ljudevit iz Rakitne (Ljubljana-okol.) v Borovnico; Čajhofer Alionz iz Limbuša (Maribor) v Cven (Ljutomer); Ivancič Ljudevit iz Križevcev (Ljutomer) k Sv. Juriju ob Ščavnici (Ljutomer); Štiber Julij iz Sernice (Murska Sobota) v Gor. Radgono (Ljutomer); Dolenc Marija iz Sv. Marije (Ptuj) v Cerknico (Logatec); Bergant Marija iz Dramlja (Celje) v Zg. Polskavo (Maribor); Raček Andrija-na s Sladkega vrha (Maribor) v Tezno (Maribor); Visočnik Andrej iz Pameča (Slovenjgradec) v Slivnico (Maribor); Bergež Marija iz Zagorja (Litija) v Maribor, desni breg; Mogelnj Dragotin iz Brezna ob Dravi (Prevalje) v Jarenino (Maribor); Klančnik Marija iz Kapele (Brežice) v Kamnico (Maribor); Ritonja-Zohar Hedvika iz Podove (Maribor) v Kamnico (Maribor); Čajnik Avgust iz Pirešice (Celje) v Gor. Petrovce (Murska Sobota); Klanjšček Simon iz Zice (Slov. Konjice) v Strukovce (Mur. Sobota); Osterič-Pinterič Kristina iz Trdkove (Mur. Sobota) v Krog (isti okraj); Zuko-vec Franc iz Smihela (Novo mesto) v Novo mesto; Gosenič Anton iz Nove Stifile (Gornji grad) v Brežice; Vouk-Rauter Slava iz Čateža (Črnomelj) v Sevnico (Brežice); Jelčin Marija iz Dobove (Brežice) v Sevnico; Sedej Helena iz Hajdine (Ptuj) v Dom (Brežice); Jarba Josip iz Orle vasi (Celje) v Dobro (Celje); Bregant-Cuk Zora iz Frankolovega (Celje) v Teharje; Suša Justina iz Mute (Pre-

valje) v Teharje (Celje); Jančigaj Stanislav iz Sevnice (Brežice) k Sv. Juriju ob Taboru (Celje); Šterbenk-Gostiša Ana iz Novega mesta v Črnomelju; Ložar Marija iz Vel. Gabra (Litija) v Domžale; Šušteršič Terezija iz Starega trga (Logatec) v Dob (Kamnik); Rožica Viljem iz Smartna (Kamnik) v Jarše; Nadler Neža iz Dolenje vasi (Kočevje) v Ribnico (Kočevje); Boča Boris iz Oneka (Kočevje) v Livold (Kočevje); Riječ Franc iz Sirogojne (Zlatibor) v Vitanje (Konjice); Fugina-Leskovec Amalija iz Krke (Litija) v Smartno (Kranj); Haifer Kristina z Jesenic (Radovljica) v Ljubljano; Bratkovič Anton iz St. Janža na Vinski gori (Slovenjgradec) v Leskovce (Krško); Kušar B. iz Mirne peči (Novo mesto) v Kostanjevico (Krško); Lesnjak Marija iz Gorice (Gornji grad) v Kostanjevico (Krško); Rupnik Bogdana iz Crne (Prevalje v Laško; Trošt Franc iz Smihela (Gornji grad) v Litijo; Suar Ernest iz Sv. Križa pri Litiji v Litijo; Bratik Milena z Dobrave pri Kropi (Radovljica) v Višnjo goro (Litija); Bekar Pelavija iz Vavte vasi (Novo mesto) k Sv. Vidu pri Stični (Litija); Škerjanec-Zurc Mara iz Gomilice (Dolnja Lendava) v Toplice pri Zagorju (Litija); Ivancič Albert iz Makol (Maribor) v Crno; Perović-Gosak Ruža iz Pobrežja (Maribor) v Smarje pri Jelšah; Crevc Amalija iz Predoselj (Kranj) v Primskovo (Kranj); Smolič Marija iz Smarja (Ljubljana-okol.) v Ljubljano-mesto; Merala Leopoldina od Sv. Jakoba ob Savi (Ljubljana-okol.) v Ljubljano; Okorn Vinko iz Višnje gore (Litija) v Ljubljano; Pahor-Sušnič Marija od D. M. v Polju (Ljubljana-okol.) v Ljubljano; Klemenčič Alojzija iz Tomišlja (Ljubljana-okol.) v Ljubljano; Lovše Anton iz Notranjih goric (Ljubljana-okol.) v Ljubljano; Menase-Komac Helena iz Sostre (Ljubljana-okolica) v Ljubljano; Trebše-Res Avgusta iz šmarskega okraja v Ljubljano; Sirc Marija iz Zidanega mosta (Laško) v Ljubljano; Kranjc Gizela iz Dobrovnika (Dolnja Lendava) v Grosuplje (Ljubljana-okol.); Koprivar-Lešnik Franciska od D. M. v Bregu (Maribor) v Maribor; Vrečka Martin iz Soštanja v Maribor; Hren Vojteh iz Črešnjeca (Maribor, desni breg) v Selnico (Maribor, levi breg); Verbič Alojzija iz Dol. Logatca v Gor. Logatec; Pečnik-Kugnič Marija iz Brežice k Sv. Antonu nad Rajhenburgom; Svetek Viktorija iz Vidma v Marijo Snežno (Maribor, levi breg); Vadnal Franca iz Dobove v Veliki Podlog; Petkoveš-Pepelnik Marija iz Sv. Julija v Blagovno; Martelanc Justa iz Črnomlja v Štekljence; Tomčič Vladimir iz Metlike v Velenje; Poropat Marija iz Kamnika v Hodošan (Prelog); Tomec Marija iz Moravca v Primskovo; Jančič Gabrijela iz Kočevja v Kočevsko Reko; Ganselmajer Ana iz Kočevja v Bloke; Auersperg Marija iz Olševka v Duple; Ivancič Josipina iz St. Vida k Mariji Snežni; Birska Josip iz Ponovičev k Sv. Križu; Princip Edvard iz Ljubljane k D. M. v Polju; Rak-Pleval Zora iz Ljubljane v Mursko Soboto; Pristou Anton iz Borovnice v Mursko Soboto; Pristou-Cuk Marija iz Borovnice v Rakitno; Vunderl Matija iz Cvena (Ljutomer) v Narpelje; Ivansa Valentin iz Frama v Makole; Menard Viljem iz Novega mesta v Podgrad; Požar Vavclava iz Sv. Petra v Zameško; Gaberšek Ivana iz Guštanja v Kapljo; Zalar Marija iz Sv. Boltenka v Predanovce; Brestek Milan iz Ribna v Olšovko; Prestor Nikolaj iz Mošenj v Gorjuse; Križe Roza iz Starega Loga v Škocjan pri Turjaku.

Medparlamentarna trgovinska konferenca

Bukarešta, 18. septembra. AA. Včeraj je prišla v Bukarešto jugoslovanska delegacija na 21. medparlamentarno trgovinsko konferenco. Na čelu naše delegacije je Stevan Čirič, predsednik narodne skupščine in bivši minister ter predsednik jugoslovanskega medparlamentarnega odbora. V delegaciji so razen njega poslanec dr. Kosta Kumanudi, poslanec in bivši minister Ivan Mohorič, podpredsednik senata Miroslav Ploj, senator in bivši minister Duka Popović, senator in bivši minister dr. Frangeš, senator in bivši minister dr. Zelimir Mažuranič, senator in bivši minister dr. Sava Ulmanški, senator dr. Josip Nemec, senator dr. Kotur in poslanci dr. Kunjašič, Miloje Sokić, glavni tajnik jugoslovanskega medparlamentarnega odbora, poslanci Mita Mimitrijevič, Hussein Džumašić, dr. Jure Kocic, Nikola Kabin, Drag. Stojadinović, V. Vujadinović, Vjekoslav Miletić, Zarko Tomašević.

Delegacijo spremlja kot tajnik Ljubica Lazarevič.

Na železniški postaji so jugoslovansko delegacijo sprejeli člani romunskega medparlamentarnega odbora, poslanski svetnik in jugoslovanski odpravnik poslov A. Vakumović, tajnik in poslanec Pavlovič in tiskovni ataše Petrovič.

Jugoslovanska delegacija je položila venec na grob romunskega neznanega junaka, ob 13 pa je položila venec na spomenik pokojnemu kralju Aleksandru I., ki stoji pred vojašnico 7. lovškega polka, ki se imenuje po kralju Aleksandru I. Ob 13.30 je bila med delegacija na kosilu, ki ga je nji na čast priredil jugoslovanski odpravnik poslov A. Vakumović v hotelu Splendit-Park. Ob 17 je na programu svečan otvoritev plenuma konference in bodo govorili predsednik vlade Tatarescu in voditelji vseh delegacij držav, zastopanih na tej konferenci. Ob 21 priredi romunski medparlamentarni odbor svečan sprejem v oficirskem domu.

Bukarešta, 18. septembra. AA. Sinoči ob 17 so otvorili svečano sejo interparlamentarne konference za trgovino. V začetku seje sta predsednika romunske narodne skupščine in senata imela krajša govora. Pozdravila sta navzoče delegate 20 držav s prav toplimi besedami in jima želela dobrodoščilo.

Nato je povzel besedo predsednik romunske vlade Tatarescu, ki je v imenu Nj. Vel. kralja Karola otvoril svečano sejo z daljšim govorom. Navzoče delegate 20 dežel je pozdravil v imenu kraljevske vlade.

Nazadnje je govoril predsednik jugoslovanske skupščine St. Čirič, ki je v francoščini imel naslednji govor:

odposlanea Zveze narodov so na sklepni seji sprejeli dve resoluciji, prvo o življenjskih pravicah narodnostnih skupin v evropskih državah in drugo o reformah Društva narodov. Prva resolucija govori o nevarnostih, izvirajočih iz politike raznarodovanja manjšin, druga pa govori o ustanovitvi posebnega odbora Društva narodov, ki bi moral preučevati manjšinske pritožbe in o njih poročati stalnemu svetu Zveze narodov. Ista resolucija določa, da v primeru, če bi prišlo do reforme ZN, skupščina ZN povabi tudi kongresne zastopnike manjšin, da bodo oni podali svoje mnenje o reformi, v kolikor bi se reforma mogla nanašati na manjšine.

Predsednik manjšinskega kongresa dr. Wilfan je apeliral na angleško javnost, da v bodoče vpoštevata delovanje, ki ga vrši manjšinski kongres leta in leta ker je po izjavi dr. Wilfana verjetno, da bo prihodnji kongres v Londonu leta 1937.

Srečen sem, da se lahko v imenu jugoslovanskih delegatov zahvalim za tako pristrane in tako ljubeznive besede g. predsednika. Mi Jugoslovani smo prišli v to državo ne samo kot politični prijatelji in zavezniki, ampak kot pravi bratje, ker mi iskreno ljubimo Romunijo, kakor ljubimo iz vse svoje duše Nj. V. kraljico Marijo, ki je plemenita hči te lepe države. Te vzvišene vezi naših dinastij in prav tako vzvišene vezi krvi, ki smo jo skupaj prelevili v najtežjih preizkušnjah cele naše zgodovine, poudarjam gospe in gospodje, v vsej naši preteklosti, so tesne in bodo najsigurnejši temelji, na katerem bomo zgradili našo skupnost in bodočnosti. V kruti borbi za obstanek sta oba naroda že dovolj trpela in zato ni ničesar, kar bi bilo bolj naravno kot je tisti ideal mednarodnega mira, ki ga hrepenijo vsi narodi in vse države. Pri zadnjem obisku našega ministrskega predsednika dr. Stojadinoviča pri g. Tatarescu smo dali vsem vzgled takega ojačenega prijateljstva, ki se naj nasloni na ojačene trgovinske odnose. Mislim, da vam v takih okoliščinah ni potrebno naglašati visoko stopnjo našega toplega prijateljstva napram Romuniji. Jaz sem srečen, da vam lahko izrazim ljubezen do skupnega ideala z dvema besedama, ki sta tako sladki in ti dve besedi sta: Satrajesca Romania.

Govor g. Čiriča je bil sprejet z burnim poskanjem vseh navzočih. Predsednik romunske delegacije in vsi navzoči so po vrsti stisnili roko g. Čiriču po njegovem govoru.

Goljufivi odvetnik

Vojvodina je imela pred dvema letoma veliko senzacijo, ko je moral stati pred sodiščem odvetnik dr. Ludajič iz Sente in odgovarjati za poneverbo v znesku 620.000 Din. Odvetnik je bil upravičel konkurne mase veličarstva Jerneja Sekelja iz Sente. Pred sodiščem se mu je takrat posrečilo, da je izpodbil obtožnico in znal vse svoje nagrade kot upravičel mase utemeljiti kot upravičene. Bil je oproščen, vendar je kasacijsko sodišče oprostilno razsodbo razveljavilo in določilo v Somboru letos novo razpravo. Obtožnica mu je očitila, da je kot konkurni upravičel prodal nekatero nepremičnino, vendar denarja ni naložil na sodišču, temveč si ga je pridržal sam. Sodišče ga je pozneje pozvalo, da mora ves denar pri nem vložiti, a odvetnik je namesto 873.000 vložil le 380.000 Din. Sodišče se ni pridržalo zatrditvam obtoženega odvetnika, da je zaslužil za svoje delo lako visoko nagrado, kolikor znaša razlika po navedbah obtožnice, ter je obsodilo Ludajiča na štiri leta strogega zapora in na trajno izgubo advokature.

Belgrad, 1. septembra. V ministrstvu za promet so popolnoma dodelali elaborate za razširjenje telefonskih central v Ljubljani, Zagrebu in Belgradu in našli potrebne vsote za razširitev. Dela za razširjenje navedenih central bodo trajala okoli tri leta, ker bodo obsegala kar najbolj daljnosežno razširjenje central in mestnih kabelskih obvezij. V okvir razširjenja belgrajske centrale prideja tudi Zemun in Pančevo. Elaborati se zdaj nahajajo pred ministrskim svetom in kakor hitro bodo odobreni, se bodo dela začela.

Na pogreb Svetozarja Pribičevića je odšlo večeraj osem članov bivše Kmečko-demokratske koalicije iz Zagreba. V Pragi bodo imeli razgovore s funkcijarji bivše SDS, Slovenski liberalci, odnosno trenutni JNS-arji, ki so bili nekdanj največji oprode Pribičevića se pogreba ne bodo udeležili.

Ljubljana danes

Koledar

Petek, 18. septembra: Jožef Kub.
Sobota, 19. septembra: Januarius.

Nočno službo imajo lekarne: dr. Piccolli, Tyrševa cesta 6; mr. Hočevar, Celovška cesta 62; mr. Gartus, Moste, Zaloška cesta.

Strelska družina v Ljubljani obvešča svoje člane in vse prijatelje strelskega pokreta, da je letošnje ostro streljanje na vojaškem strelišču končano. V kratkem se prične sobno streljanje, čas in kraj bomo objavili.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 18. sept.: zaprto.

Sobota, 19. sept.: Trubadur. Gostuje tenorist g. Josip Rijavec. Izven.

Nedelja, 20. sept.: Dvojno knjigovodstvo. Opereta. Izven.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 18. septembra. 12. Naša pesem, naša glasba — (plošče). — 12.45 Poročila, vreme. — 13. Čas, spored, obvestila. — 13.15 Ob mojih vodah havajskih (plošče). — 14. Vreme, borza. — 16. Domače napovedi igranja Magistri izpod Smarne gore. — 19. Čas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30 Nacionalna ura: Karniolor-djev konak v Belgradu, Vojin Puljević iz Belgrada. — 19.50 Kslofonske solistične točke (plošče). — 20.10 Zenska ura: Kongres mednarodne ženske zveze v Dubrovniku (gospa Hočevar Pavla). — 20.30 Prenos iz Zagreba: Pevski koncert: tenorist Nikola Sterle. Violinski koncert: Zlatko Topolksi. Koncert slovenskega okteta. — 22. Čas, vreme, poročila, spored. — 22.30 Angloslovske plošče.

Drugi programi

Petek, 18. septembra. Belgrad I.: 19.30 Mali koncert na ploščah. — 22. Beethovenove simfonije. — Belgrad II.: Mi na Krfu, 11. del (Stojan Živanovič). — 23.15 Balkanska glasbena folklor. — Zagreb: 20. Klavirski koncert. Branko Museli. — 20.30 Vokalni koncert Zlatka Topolkskega. — 21.30 Vokalni koncert moškega Slovenskega okteta. — 22.15 Plesna glasba. — Dunaj: 19.35 Humor. — 20.20 Verdi: »Aida«, opera. — 22.19 Zabavni koncert. — Praga: 19.30 »Dunav«, radiofilm. — 20.45 Stara ali nova violina. — 21. Koncert radijskega zbora in orkestra. — Brno: 19.30 Smolana »Dalibor«, opera. — Bratislava: 19.10 Popularne slovanske pesmi s spremljevanjem ciganske muzike. — Varšava: 19.30 Mandolinisti koncert in solisti. — 20. Klavirski koncert. — 20.30 Novela. 31. Simfonični koncert in solisti. — 21.15 Lalka glasba in glasba za ples. — Budimpešta: 22.25 Ciganska kapela igra. — 23.20 Jazz-orkester. — Rim: Lombardo: »Pompadour«, opereta. — Milano: 20.40 Komorna glasba. — 22. Orkesterski koncert. — Berlin: 20.10 Koncert radio-orkestra in zbora. — Hamburg: 20.10 Zabavni radio-scene s muziko. — 21. Koncert. — Köln: 21. Vesela radio-igra. — 22.30 Koncert godalnega kvarteta. — Königsberg: 19.10 Melodram. — 20.10 Vojška muzika. — 22.40 Koncert. — München: 20.10 Koncert radio-orkestra. — 21. Iz operet in filmov. — 22.30 Scene in dela C. D. Grabbea.

„Domač“ izdelek...

Prejeli smo:

Ljubljana, 17. sept.

Znana je stvar, da nam razni ljudje pod »pristnim domačim« ljuštomerčanom, dalje pod »pristnim domačim« izdelkom itd. nudijo vso mogočo tujo navlako, ki jo navadni ljudje v nevednosti res smatrajo za domače blago. Pri vinu, pri klobasah in sličnih drobnarijah še nekako gre. Toda, da se more n. pr. popolnoma tuj in na tujem izdelan avtomobil predstavljati kot domač izdelek, to pa je že druga stvar. Na jesenski velesejski razstavi je bil razstavljen tudi nek to-vornji avtomobil. Vsakdo, ki se na avtomobile kaj spozna, je moral pri natančnejšem pregledu uvideti, da so avto tak kakor stoji pripeljali iz inozemstva. Kljub temu pa je razstavljenec delal za avto v dnevnem časopisu reklamo, češ naj si obiskovalci vselejše ogledajo ta »pristen domač izdelek... Ne bilo bi odveč, da se pri bodočih velesejskih prireditvah tudi tej stvari posveti malo več pozornosti in kontrole!

Premestitve profesorjev

Belgrad, 17. sept. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. in z ukazom kraljevega namestništva in na predlog prosvetnega ministra so premesteni na lastno prošnjo: Pregelj Rudolf, ravnatelj realne gimnazije v Murski Soboti za profesorja realn. gimnazije v Mariboru; dr. Pivko Ljudevit, prof. v Mariboru na realno gimnazijo v Mariboru; Kranjec Rudolf, prof. v Novem mestu, na II. real. gimnazijo v Sarajevu; dr. Vilhar Albin, prof. v Sremskih Karlovcih, na real. gimn. v Zemunu; Plut Stefan, prof. v Kranju, na II. real. gimn. v Ljubljani; Pahajner Franjo, prof. v Mariboru, na I. real. gimn. v Ljubljani; Bakić Vladimir, prof. v Ljubljani, na IV. moško real. gimn. v Belgradu; Zagar Otakar, strokovni učitelj v Kranju na klasično gimnazijo v Ljubljani; Ružić Bogdan, prof. v Tetovu na klasično gimnazijo v Ljubljani; Bajuk Hugo, prof. v Varaždinu, na real. gimn. v Novem mestu; Surić Marija, strok. učiteljica v Mariboru, na žensko realno gimnazijo v Splitu; Rihar Katinka, prof. na učiteljsku v Mariboru, na učiteljsku v Ljubljani; Molinar Ivan, prof. v Pljuju, na III. real. gimn. v Ljubljani; Kanduč Rajko, prof. na real. gimn. v Kočevju za uradnika v 7. pol. skup. na 3. realno gimnazijo v Ljubljani; Pahajner Vlasta, prof. na real. gimn. v Mariboru za uradnico v 7. skupini na klasično gimnazijo v Ljubljani; Kranjec Zoran, prof. na II. moški real. gimn. v Belgradu za uradnika v 4. skup. 1. stop. na IV. moški real. gimn. v Belgradu; Pirnat Josip, prof. na real. gimn. v Mariboru za uradnika v 4. skup. 1. stop. na klasično gimnazijo v Mariboru; Canjkar Toma, prof. na klas. gimn. v Mariboru za uradnika v 5. skup. na gimnaziji v Mariboru; Kodrič Stjepan, prof. na II. moški real. gimn. v Ljubljani, na moško realno gimnazijo v Osijeku.

V nedeljo v Cerklje!

V nedeljo 20. t. m. naj bo naša pot namenjena v Cerklje pri Kranju, kjer se odkrije spomenik slavnemu našem skladatelju Davorinu Jenku. V lepih jesenskih dneh je pot zelo prijetna kot pešizlet od postaje Homec preko Komendo in Zalag v Cerklje, ali pa iz Kranja preko Senčurja po poljskih potih v Cerklje. Iz Ljubljane pa vozi avto-bus ob triletni na eno od protestantske cerkve in prepičani smo, da bo trdnika Žužek, ki oskrbuje to avtobusno vožnjo prav rada postavila v nedeljo dva avtobusa. Brezdvoma bo vozil tudi avto-bus iz Kranja proti Cerkljam, stalni odhaja šele ob triletni na štiri popoldne. Pevske zборе, kulturna društva, pa tudi posameznike vlijudno vabimo prihodnjo nedeljo v Cerklje.

Oton Župančič - novi predsednik ljubljanskega PEN-kluba

Ljubljana, 18. sept.

Z ozirom na to, da je bil imenovan dosedanjí predsednik ljubljanskega centra PEN-kluba g. dr. Izidor Cankar za jugoslovanskega poslanika in opolnomočenega ministra v Buenos Aires, je bil sinoči v prostorih restavracije Slamič občni zbor ljubljanskega centra.

Občni zbor je do volitev vodil dosedanjí predsednik g. dr. Cankar, ki se je z lepim nagovorom poslovil od svojih literarnih tovarišev. Pri sle-

dečih volitvah je bil izvoljen deloma nov odbor s pesnikom Otonom Župančičem, upravnikom Narodnega gledališča v Ljubljani kot predsednikom. Za podpredsednika sta bila izvoljena pisatelja Fran Finžgar in Fran Albreht, za tajnika dosedanjí tajnik dr. France Stele, za blagajnika pa publicist dr. Stanko Leben.

Od prejšnjega predsednika dr. Cankarja se je v jednatem govoru poslovil starosta PEN-klubskega omizja g. Finžgar.

Reševanje brezposelnosti v Celju

Celje, 17. septembra.

Najtežavnejše vprašanje današnje dobe, ki dela predvsem največ skrbi večim krajem, je vprašanje preskrbe in zaposlitve brezposelnih. Imamo dva načina, kako odpraviti temu zlu sedanjega časa: ali da delimo podpore v denarju ali naravnih, oziroma da skrbimo za javna dela, pri katerih bi dobili zaposlitev brezposelni. S prvim načinom reševanja brezposelnosti ustvarjamo nov kader be-račev in delomržecev, z drugim načinom pa po-magamo brezposelnim, da se na edino primeren in človeka dostojen način prebijajo skozi vse težave sedanje dobe.

Pereče vprašanje brezposelnosti je v veliki meri občutljiva tudi celjska občina, kjer je industrija v času depresije vrgla na cesto več sto delavcev z okroglo 2000 družinskimi člani. Zato je bilo treba najti način in sredstva, da se ti najpotrebnejši iz človeške družbe vsaj za silo preživijo. V Celju se je pred leti poizkusilo pomagati brezposelnim predvsem na prvi zgoraj omenjeni način, to je z daja-njem podpor. Kmalu so pa vsi odločujoči činitelji uvideli, da na ta način ne pridemo daleč, in je po-sebno pri sedanjem mestnem svetu zmagalo načelo, da je treba reševati brezposelnost v prvi vrsti z zaposlitvijo brezposelnih. Praksa prve sezone je pokazala, da načrt in ideja nista bila slaba.

Leta 1935

Že 4. novembra 1935 se je vršila na mestnem poglavarstvu anketa, kako pomagati v zimskem času brezposelnim. K anketi so bili povabljeni vsi merodajni celjski faktorji, tako oblasti, gospodarske korporacije, stanovska združenja in dobrodelne or-ganizacije. Pri tej anketi je bilo sklenjeno, da se izvede v Celju širokopotezna pomožna akcija, h kateri se pritegnejo vsi sloji. Zbirka Pomožne akcije naj se uporabi le za javna dela, podpora naj bi se dejala le vdovam-materam, ki ne morejo na delo, nimajo sredstev za preživljanje.

Pozneje so bili poslani Pomožne akcije poverjeni socialnem odboru mestne občine.

Denarni viri usihajo...

Naloga tega odbora je bila: 1. preskrbeti sred-stva in 2. narediti načrte del. Takoj se je začelo z nabiranjem prostovoljnih prispevkov, tehnični oddelek je pa dobil nalog, pripraviti načrte del.

Prelom v SK Ljubljani

Uspehi in slava slovenskega nogometa že od nekdaj niso zavzemali takega obsega, da bi igrali Slovenci v državi kakšno vidnejšo vlogo, kaj šele izven nje. Nihče tudi ne pričakuje, da bi slovenski klubi z očarujočimi rezultati presenečali razva-jeno publiko po evropskih stadionih, za to nam manjkajo predpogoji, ki ne ležijo mogoče v manj-vrednosti naše krvi, čeprav so se Slovenci v teku časa že kar navadili obdovovati tuje in omalova-ževati svoje. Naše tesne razmere nam ne omogo-čajo, da bi nudili našim klubom priliko, da bi se do take mere izpopolnili, kakor klubi v velikih centrih, ki v borbi z boljšimi močmi razvijajo svoje sposobnosti.

Mogoče je eden glavnih vzrokov, da Slovenci do nedavna nismo imeli močnega kluba, ki bi naš nogomet res z uspehom zastopal, je bila prastara rivaliteta med Ilirijo in Primorjem. Pristaši enega in drugega kluba so bili nepomirljivi nasprotniki, ne samo ne zelenem polju, ampak tudi izven njega. To »nesportno« pojmovanje sporta, se je polastilo tudi publiki, ki je bila strogo razdeljena v dva tabora. V svoji dosledni nepomirljivosti so se pri-staši enega kluba naravnost naslajali nad porazom njihovega rivala. Usodna zmota in napaka pa za-dene one faktorje, ki so hoteli dati sportu politično obeležje. V kolikor se jim je to posrečilo, se je iz tega razvil neke vrste fanatizem, ki je mnogo oviral in škodoval napredku slovenskega nogometa.

Tem nezdvirnim razmeram so hoteli ljudje, ka-terim je bil res pri srcu slovenski nogomet, na-praviti konec. Pričela so se med obema kluboma pogajanja za združitev v enoten klub in ko je po zaključku teh nastala SK Ljubljana, je vsa sporna javnost z radostjo pozdravila to pametno gesto vodstev obeh dotedanjih rivalov. Izgledalo je, da bodo enkrat za vselej prenehala trenja, ki so skozi leta cepila sile v našem nogometu in s tem povzro-čila, da Slovenci nismo mogli predstavljati tega, kar zmujemo.

Medtem se je pa izkazalo, da so bile naše nade jalove, saj še ni stopil novi klub v državno prven-stvo, ko je že prišlo do preloma med ilirijansko in primorjansko skupino, kar se je manifestiralo s tem, da je iz SK Ljubljane izstopilo šest bivših ilirijanov: Sočan, Lah Sandi in Vili, Jug, Slapar in Zitnik Luce, sami igralci, ki jih Ljubljana ne bo tako lahko pogrešala. Pri nedeljski tekmi z Jugoslavijo je moštvo Ljubljane zmagalo, toda dalo je res vse iz sebe, kar je zmoglo, kako bo v bodoče, se ne ve.

V želji, da doženemo po možnosti prave vzroke izstopa navedenih igralcev, smo se infor-mirali in dobili več ali manj jasno sliko razmer v SK Ljubljani, ki bodo nekoliko pojasnili motive njihovega koraka.

Kmalu po združenju obeh klubov in osnova-nju novega — SK Ljubljane, je ilirijanska skupina z negotovanjem zapazala, da skuša prevzeti vo-dstvo in druge važne funkcije skupina bivših Pri-morjancev, ki so po njihovem mnenju klub izva-žili v klub »primorjansko politiko«. To se je predvsem pokazalo v forsiranju bivših Primorja-nov in zapostavljanju ilirijanov. Dasi je bil Ilirija oni klub, ki bi imel igrati v državnem prvenstvu, vendar je prevzel najvažnejšo funkcijo tehnične vodje član bivšega SK Primorja, ki je prej v istem svojstvu vodil sekcijo svojega kluba. Ob združitvi se je na vso moč poudarjalo, da so preteklost in osebnost nasprotstva za vedno pozabljena, toda go-tovi ljudje nikakor niso mogli pozabiti svojih tra-dicij, katere so vltihotapili v novi klub. Največje nezadovoljstvo med ilirijani je vzbudilo dejstvo,

Dne 4. decembra je bilo nabranih približno 120.000 Din. Razdelili so brezposelne v tri kategorije: 1. poročeni z večjim številom otrok (4 in več), 2. poročeni z manjšim številom otrok (do 4) in samci hranitelji ter 3. samci. Poročeni z večjim številom otrok bi delali dnevno najmanj 8 ur, oni z manjšim številom otrok in samci hranitelji dnevno 6 ur, samci pa tedensko 4 dni po 6 ur. Sklenjeno je bilo tudi, da se pridnim delavcem z veliko družino po-viša mezda na 3 Din na uro. Odbor se je moral boriti predvsem s finančnimi težavami. Kmalu je odbor ugotovil, da so izčrpana vsa finančna sred-stva in je začel brskati po proračunih mestne in okoliške občine. V primeru z izdatki za mezde, ki so znašale tedensko približno 23.000 Din, so bili prispevki nabiralne akcije slabi, dosti premajhni. Akoravno je bilo od 411 prijavljenih brezposelnih zaposlenih komaj 218, se je moralo že sredi febru-arja misliti na odpust. V soboto, 29. februarja 1936 se je vsem delavcem odpovedalo. Iz neizbranih proračunskih postavk se je zbralo še 35.000 Din in s tem zneskom zaposlovalo še nekaj najpotreb-njših, predvsem domačih delavcev. Ker ni bilo več rednega dotoka sredstev, se je na seji dne 13. marca že ugotovil primanjkljaj 31.940.59 Din, ki je do seje dne 8. aprila narasel na 65.335.04 Din. Ker ni bilo več kredita za nadaljevanje Pomožne akcije in ker se je s prihajajočo pomladjo začelja sezona dela na polju in drugod, je odbor z 11. aprila zaključil zaposlovanje brezposelnih pod okri-ljem Pomožne akcije.

Izvršena dela

Iz denarnih sredstev Pomožne akcije so bila v pretekli sezoni izvršena v Celju sledeča javna dela: 1. Cesta na Jožefov hrib, za kar znašajo stroš-ki 70.288 Din; 2. cesta pod mestnim pokopališčem, stroški 65.081 Din; 3. cesta na grad je stala 52.916 Din; 4. cesta proti Apenniku 24.063 Din; 5. cesta na Anski vrh in na Miklavčev hrib 32.737 Din; 6. pri regulaciji Sušnice se je delalo v bližini tovarne Pyrota na izkopu novih prekopov, napravi brežin ter obložitvi brežin z rušo. Celokupni izdatki znašajo za to 9790 Din; 7. regulacija Koprivnice se je podajljala za 100 m v vasi Dobrava. Celokupni izdatki so znašali 11.617 Din; 8. za kanal v Oblakovi ulici 1254 Din; za popravilo in posipanje cest v bivši okoliški občini 42.032 Din.

da so si Primorjasi v novem klubu zagotovili vo-dstvo na podlagi pravilnika, ki določa, da imajo pravico glasovanja le redni, t. j. aktivni člani, ka-terih je od bivšega Primorja ca 40 in od Ilirije ca 10.

Vse to je padlo v oči ilirijanski skupini, ki so na sestankih zahtevali, da se v sodelovanje SK Ljubljane pritegnejo še zaslužni ilirijanski delav-ci, ki bodo znali in hoteli ščititi tudi svoje pravice in interese. Ko njihovim zahtevam, da so v odboru zastopani tudi ilirijani, vodstvo ni ho-telo ugoditi, je imenovanih šest izstopilo.

V zvezi z njihovim izstopom so se pričele raz-našati vesti, češ da so »Ilirijanci« vodili pri tem koraku materijalni razlogi. Po izjavah izstopivših igralcev, so te govorice tendenciozne in nimajo z resnico nič skupnega, in imajo namen, prikriti prave vzroke izstopa.

V interesu slovenskega nogometa je, da se oni ljudje, ki so pravilno razumeli združenje naših nogometnih sil, vzdrumijo in vložijo ves trud v to, da se take nezdvirne razmere v komaj poro-jenem klubu odpravijo. Čas bi že bil, da razum prevlada razne bolne ambicije, ki samo škodujejo napredku našega sporta.

V jubilejni mladinski gozdni tek

Maribor, 18. sept.

SSK Maraton priredi v nedeljo dne 11. okto-bra 1936 V. jubilejni mladinski gozdni tek za po-sameznike in moštva. Start je na Livadi na igrišču SSK Maratona ob 15. uri. Proga, dolga ca 1500 m, gre deloma po gozdu, deloma po cesti do vodnega rezervoarja pod Kalvarijo ter gre nazaj do cilja na Livado.

Prireditelj je propagandnega značaja ter imajo pravico starta tudi neverificirani mladi klubov, včlanjeni v JLAS. JZSS ali mladi SKJ, razen mladev stojičih pod zabrano.

Startat smejo samo mladi skupine C in B, to so rojeni leta 1918, 1919, 1920 in 1921.

Moštva se sestavijo iz prvih treh tekačev vsa-kega kluba. Vsak tekač prinese svojem klubu šte-vilo točk, odgovarjajočih zasedenemu mestu. Točke treh se seštevajo ter zasede prvo mesto kljub, čigar moštvo ima najmanj točk.

Nagrade prejmejo: A) prvi naslov »Prvak mladinskega gozdnega teka za leto 1936«, in darilo; drugi in tretji diplome. B) prva tri moštva diplome. Nagrade se izdajo prvim trem pod A) in B) le v slučaju, ako starta 5 ali več tekačev, oziroma moštvo. Ako startajo 4, dobijo le prva dva na-grado, ako manj, samo prvi pod A oz. B.

Prijave s prijavnino 1 Din za osebo, je po-slati potom klubov na naslov: Smerdel Josip, Maribor, Gosposka ulica 23, do 8. okt. t. l. V pri-javi je navedeti letniško rojstva tekača. Za prijav-ljenega tekača, kateri pa ne starta, plača pozneje matični klub 5 Din. Istotako plača klub 5 Din za tekača, katerega prijavi po 8. okt. Klubi izven Ma-ribora ne plačajo prijavnine, razen v navedenih primerih iz prejšnjih odstavkov. Na startu se mo-rajo tekači izkazati z dokumentom, iz katerega je razvidno, da spadajo v skupino mladev B oz. C.

V ostalem se vrši tekmovalje po pravilih ozi-roma po pravilnikih JLAS.

Pripomba: Klubi se opozarjajo na izletniško znižano vožnjo.

Naročajte „Slov. dom“

Maribor

Osebn. vest. G. Frano Fink, profesor na tuk. učiteljsku je dodeljen l. dr. deski meščan-ski šoli za vršilca dolžnosti upravitelja. K imeno-vanju čestitamo!

Rdeči križ na Pobrežju bo v soboto, 26. sep-tembra v dvorani »Renčelj« priredil koncert s sodelovanjem znanega septeta bratov Živkov. Na programu so umetne in narodne pesmi, med nji-mi tudi pesmi po zapiskih Stanka Vraza. Kon-cert prične ob osmih zvečer.

Blagajna mariborskega narodnega gledališča sprejema prijave novih abonementov vsak dan do nadaljnjega. Dobri sedeži treh abonementov so še na razpolago. Najnižji mesečni obrok za abonna znaša le 9 Din.

Ljudski oder ima drevi ob osmih važen se-stanek, na katerem se bodo razdelile vloge za otvoritveno predstavo. Vsi!

Nov potniški vlak Dravograd Meža - Slovenjgradec

Prični od 20. septembra dalje do vključno 4. oktobra t. l. vozi na progi Dravograd-Meža—Slovenjgradec novi potniški vlak št. 9125, ki bo odhajal iz Dravograda-Meže ob 20.31 in prihajal v Slovenjgradec ob 20.57. V Dravogradu-Meži bo imel zvezo od potniškega vlaka iz Maribora in Wolfsberga.

Smola dveh tihotapcev

Maribor, 17. septembra.

Danes je zla usoda udarila dva stara in ruti-nirana tihotapca, ki sta hotela vltihotapljeno bla-go spraviti v Zagreb. Pri pregledu osebnega vla-ka Maribor-Zidani most sta se orožniškemu ka-plarju Filipu Simiču zdeli sumljiva dva moška, ki sta na videz brezskrbno sedela v vlaku. Pri natančnem pregledu njunih kovčkov in aktovk je orožnik v njih odkril tihotapsko robo. Oba moška je takoj aretiral ter jih prepeljal v Maribor na orožniško postajo. V kovčkih in aktovki so našli 300 finejših vžigalnikov in 170 paketov igralnih kart. Pri zaslišanju so ugotovili, da sta tihotapca tesarski pomočnik Martin Fridl iz Zg. Dupleka in kleparski pomočnik Ivan Obrežnik iz Bezene pri Limbušu, ki sta oba stara znanca finančnih oblasti. Roba, ki predstavlja vrednost 20.000 Din, je bila zaplenjena, tihotapca pa sta morala po-dati pod varstvo finančne oblasti, ki jima bo od-merila plačilo po zasluženju.

Zakaj taka dejanja potem pa jeza

Trbovlje, 17. sept.

»Nedeljsko »Jutro« se je hudo razjezilo na naš članek »Brez časti in spoštovanja« in nam očita laž. Priznava pa, da na večer 5. septembra ni bilo v sprevodu vse v redu. Ja, ali so mar člani JRZ kričali »dol s klerikalci«, ali mogoče hoče reči »Jutro«, da so vplili in tulili »dol s Sokolci« in po-dobno. Če bi res nič ne bilo, bi gotovo tudi mi ne imeli vzroka javno povedati o tem sprevodu, da tako kričanje ob takih praznovah ni na mestu. Pa tudi ni nikaka čast za tiste, ki se tako daleč spozabljajo. »Jutro« dejstva ne more izpodbiti, če-tudi še tako zavija in očita laži, ker bodo to po-trdile neštete priče na drugem zafat merodajnem mestu. »Jutro« naj rajši napiše, kaj se je godilo isti večer pred stanovanjem nekega meščanske šolskega učitelja in pove mladini, da tako početje ni dostojno, pač pa sramotno. Tudi svoje pisanje naj v drugo kroji po tem.

Večer Rdečega križa

Oficijelni začetek letošnjih prireditev ljub-ljanske krajevne organizacije tega humanitarnega društva o priliki Tedna Rdečega križa bo v soboto, 19. t. m. v ljubljanskem dramskem gledališču. Spored je tale: 1. Uvodna godba. Izjava vojaška godba pod vodstvom g. kapelnika Živanoviča; 2. Svečanostni nagovor; 3. Maurice Rostand: »Ves-ti« (L'homme que j'ai tué). Drama v treh dejanjih s prologom. Igrajo člani ljubljanskega Rdečega križa, poklicni odrski umetniki Bolharjeva, Bratina, C. Debevec, Gregorin, Maria Vera, Rakarjeva in M. Skrbinek. Režiser: C. Debevec. — Začetek ob 20. — Cene znižane dramske. — Za svečanost-no gledališko predstavo izbrana drama učinko-vilo zreali težnje Rdečega križa, društva, ki stri-nja enako misleče pripadnike vseh kulturnih drž-av. Ni dvomiti, da bi tudi ta prireditelj ljublan-skega Rdečega križa, ki si je s svojimi socialnimi storitvami naklonil nešteta srca, imela zaželjeni moralni, pa tudi zadovoljivi gmojni uspeh v korist društvene blaginje za pomoč v potrebi.

Kolesarsko prvenstvo Jugoslavije

Ljubljana, 18. septembra

Kolesarska zveza kraljevine Jugoslavije bo priredila v nedeljo, 20. t. m. tekmovalje za naslov državnega prvaka. Proga bo dolga 150 km in bo vodila od Ljubljane (start Karlovska cesta) preko Višnje gore—Kostanjevice—Brežice—Samobora — Sv. Nedelje do Zagreba (cilj Ribji otok). Tekmu-jevalci vozači verificirani v K. S. K. J. Tekmovalci se morajo naistozije držati pravil, ki jih je izdal glav-ni odbor.

Udeleženci naj bodo pol ure pred startom (t. j. ob pol 7 jutraj) na Karlovski cesti, da jim vod-stvo pregleda vozila.

V Ljubljani, kakor v Zagrebu vlada za tekmo-vanje veliko zanimanje.

Ribiške zadruge v Dalmaciji

Prebivalci polotoka Pelješa so se dolgo borili za svoje pristanišče. Končno so uspehi in se bo prihodnje leto začelo graditi manjše prista-nišče za majhne ladje v Osobljavu. Sprva bo to pristanišče dolgo le 22 metrov, pozneje pa ga bodo razširili, da bodo mogli v nem pristajati tudi večji parniki. Ribičem bo ta nova luka v nai-večjo korist, ker je ribištvo v tem kraju izredno razvito. Pri njih je ribištvo prava obrt. Lansko leto so se zedinili in ustanovili svojo ribiško za-druzo, pa so si na ta način nakupili nove mreže, organizirali prodajo svoje ribe in izboljšali tudi ob konserviranju. Odkar imajo svojo ribiško za-drugo, se ni več zgodilo, da bi jih v primeru obil-nega lova ostale ribe doma, kakor je bilo to večkrat prej. Z zadruzo so si zagotovili prime-ran kapital, da so sami začeli ribo soliti in jo kon-servirati. Letošnje leto jim je bilo naklonjeno tako po obilnem lovu, kakor po višjih cenah, ki so se letos dvignile za skoro 100%. Poleg Španije je postala Hrčija največji kupec naše ribe. Ribiči so tako dobili s tem nekako nadomestilo za izgub-ljeni trg za vino, ki je bil njihov glavni pridelek in edini vir dohodkov.

Dvoboj Rusije in Japonske za Sahalin

V zadnjem času preti ponovna zaostritev odnosov med Rusijo in Japonsko. Kakor čisto, je tudi to pot vmes gospodarska korist. Gre namreč za petrolej. Moskovska vlada je bila podaljšala koncesije za eksploatacijo petroleja na severnem Sahalinu, ki so jo imeli Japonci. Tozadevna pogodba pa poteče koncem letošnjega leta. Japonska vlada je poslala v Rusijo predsednika japonskega petrolejskega trupa, da bi skušal pregovoriti pristojne kroge v moskovski vladi, da bi vlada svoj sklep glede odklonitve podaljšanja pogodbe spremenila. Koncesija na Sahalinu je za Japonsko neverjetno važnosti in pomena. Kakor znano, je bil Sahalin po rusko-japonski vojni razdeljen med Rusijo in Japonsko tako, da je pripadel severni del Rusiji, južni pa Japonci. Razlika je pa v tem, da ima del, ki je pripadel Rusiji, naravna bogastva petroleja in mineralov, posebno pa ogromne izvire petroleja, dočim na japonskem delu ni nobenih naravnih bogastev. Ima sicer nekaj nafte in nekaj petroleja na Formozu, vendar samo malo. Poleg tega olje, katerega pridobivajo v Mandžuriji, ni take kvalitete, kakršno rabijo Japonci. Poleg tega pa je tudi proces pridelovanja izredno drag. Zato dovažajo Japonci petrolej iz Holandske Indije, britanskega Bornea (Sarawak) in iz severne Amerike.

Izvori nafte v Sarawaku pa služijo v prvi vrsti zalaganju s petrolejem Singapore. Potrošnja te lukke je celo taka, da mora Anglija uvažati petrolej iz Holandske Indije. Pod pritiskom teh okoliščin je Japonska povečala produkcijo v svoji koncesiji na Sahalinu, kjer so na ozemlju 2500 hektarjev producirali približno 300.000 ton letno. Japonci so hoteli še to produkcijo postopoma zvišati na en milijon ton (še leta 1928 so producirali tam samo 117.000 ton). Toda to izkoriščanje sahalinskih izvirov se je zdlo Rusom pretirano. To tem bolj, ker bi tudi njim samim bil sahalinski petrolej zelo dobrodošel za oskrbovanje Daljnega vzhoda. Tudi Rusija je producirala tam nafto, danes je tudi njena produkcija dosegla 300.000 ton. V Harobarsku in Vladivostoku so postavili ogromne rafinerije, ki so za Daljni vzhod velike važnosti, posebno, če bodo stalno in redno dobivale surovine iz Sahalina.

Trgovska družba s špijonažno policijo

Japonci zaposlujejo v svoji koncesiji 7000 inozemskih delavcev. V smislu pogodbe morajo četrtno nameščencev jemati Japonci iz vrst domačinov. Japonska družba, ki ima koncesijo za izkoriščanje, se za to določilo pogodbe ni brigala. Povrh je plačevala delavstvo po japonskih zakonih, ki poznajo samo dnuino. Sploh se je družba trudila, da bi odstranila vsak ruski vpliv od poslovanja družbe. Ta družba je imela celo svojo informacijsko špijonsko centralo v obliki tajne špijonske policije. Razlika v načinu poslovanja obeh družb, t. j. ruske in japonske ter križanje med-

sebojnih interesov so izzvali vedno nove in nove spore. Samo v letu 1932 sta morali zunanji ministri v Tokiju in Moskvi pretresati nič manj kakor 307 spornih primerov, ki so izvirali iz razmerja med obema družbama.

Nekoč kazenska kolonija - danes križišče svetovnih interesov

Še pred 18 leti je poznal svet Sahalin samo kot kazensko kolonijo. Pozneje so pa tam našli velike naklade črnega premoga, in sicer pri Aleksandrovske. Geologi so se pripravili o tem, ali je tam v zemlji dve ali tri milijarde ton premoga.

Ti-le štirje ljudje vladajo nad Rusijo. Od leve na desno slone: Firin, Jagoda, Kaganovič in Kogan.

Anglija zmaguje v finančni vojni z Italijo

Italijanski imperijalizem je v Abesiniji zmagal — neguška vojska je izgubila ne samo bitko Abesinije, marveč tudi bitko Anglije. Res je sicer, da je vojna bila po zaslugi Francije omejena samo na Afriko, toda vse države, ki imajo interes na Sredozemskem morju, so indirektno zapletene v angleško-italijansko zaostritev. Tudi v španski državljanski vojni se bori madridska vlada tudi za angleške interese, španski socialisti prelivajo kri tudi za britanski imperij in za ocvanje dosedanjega stanja na vzhodu v Sredozemsko morje. Na drugi strani pa se zopet španski nacionalisti bore poleg za svoje tudi za interese italijanskega imperijalizma. Voljni so baje celo odstopiti Italiji ozemlje v Maroku in na Balearskih otokih, v sled

Tistim pa, ki so hoteli zemljo izkoristiti, je bilo to seveda vseeno. Glavno je bilo, da je tam premog, ki ima 8000 kalorij. Japonci so kmalu poskrbeli koncesijo za produkcijo premoga in producirajo tam okrog 200.000 ton premoga letno. Leta 1932 pa je bil osnovan sovjetski trust Sahalin-ugol, ki je investiral v premogovne rudnike 8 milijonov rubljev. Pred nedavnim je potekel rok koncesije, ki jo je imela za kopanje premoga angleška družba. Sovjetska vlada te koncesije ni podaljšala. Kakor vse kaže, bo sedaj odpovedala tudi japonsko koncesijo. Z izgubo koncesije za pridobivanje nafte in za kopanje premoga bi bila Japonska zelo občutno prizadeta in je izven vsakega dvoma, da bi tedaj Japonska začela delati na to, da si kratkoma osvoji ves Sahalin. V zvezi s tem je zanimiva vest, da je koncern Mitsubishi, a to je prav koncern, ki koplje premog na Sahalinu, dobil od I. G. Farben licenco za pridobivanje bencina iz premoga po Bergiusovem sistemu. Z namenom, da se okoristi s to licenco, se snujeta delniška družba s kapitalom 30 do 40 milijonov jenov. Del delnic te nove družbe bo prevzelo japonsko vojno ministrstvo.

Privatna mobilizacija

Pred kratkim je bilo na Japonskem, kakor poročajo časopisi, ustanovljeno društvo s čisto svojevrstnim ciljem. Med poplavo društev, s katerim je danes prenapolnjen svet, bi to društvo ostalo neopaženo, če bi ne imelo za cilj, da združi pod svojim okriljem vse one ljudi, ki nosijo platinaste prstane. Društvo ni bilo osnovano kot propaganda za japonske zlatarje, ampak pomeni neko vrsto oboroževalne industrije.

Platina se namreč rabi pri izdelovanju gotovih preciznih in točnih orožjih. Da bi pa imela država za slučaj nezaželjene, toda vedno preteče vojne dovolj rezervne platine za to propagira to društvo, naj nosi vsak Japonec in Japonka prstan iz te zlahne kovine. Zaenkrat hoče pridobiti društvo za svojo misel vsaj eno desetino vsakega prebivalstva. Če se mu to posreči, potem se Japonci za slučaj vojne ni treba prav nič bati, da bi jim zmanjkalo platine, zlasti če bodo tudi Japonci tako radodarni kot so bili Italijani v zadnji abesinski vojni, ko so dajali na oltar domovine poročne prstane. Spričo japonskega patriotizma pa se ni bati, da bi bili Japonci manj radodarni.

Iznajdljivi poštar

Francoski državnik in politik Briand je nekoč pripovedoval sledečo resnično zgodbo:

Nek njegov kandidat v nekem južno francoskem okraju ga je prosil za intervencijo, da bi preskrbel svojemu volilcu službo kot poštar v domači vasi. Pokazalo se je pa, da protežiranec ne zna niti pisati niti brati, sicer pa da na glaslu kot pameten in bister mož. Vključ temu da ni znal pisati in brati, se mu je posrečilo, da je dobil zaželjeno mesto.

Novoimenovani poštar pa je v svojem poklicu razvil čisto svojevrstno prakso. Ko je prišel s svojo pošto v vas, se je postavil na sredo trga in je vso pošto v velikem loku raztresel po vasi. Vaščani so si pa iz kupa sami izbrali vsak svoje pismo. Nekega dne pa je hotel nek kmet, ki je imel v rokah dve pismi potegniti iz kupa še eno. Ko pa je videl to naš poštar, ga je jezen ustavil in mu rekel: »Eno pismo, dve pismi, naj bo! Toda ne več! Kaj bo pa potem ostalo za druge? Za vse enaka pravica!«

Moskovski promet v številkah

V Moskvi je bila objavljena statistika mestnega prometa za prvo polovico letošnjega leta. Od 1. januarja do 30. junija so moskovska prometna sredstva prepeljala 1.064.000.000 ljudi. Od tega so moskovski tramvaji vzdržali 88,12% celotnega prometa, avtobusi 9,96% in trolejbusi 1,2%.

To leto bodo v Moskvi zgradili 55 kilometrov tramvajskih tračnic z 41,7 km novimi tramvajskimi linijami in vseh delih mesta, največ na periferiji. Dolžina trolejbusnih linij se bo v Moskvi podaljšala za 52 km. Mestna prometna sredstva bodo obogatili z 250 novimi trolejbusi in 600 novimi avtobusi. Zanimivo je, da tvorijo od 35.000 nameščenecv moskovskih tramvajev 50,4% ženske. Med 800 nameščenci trolejbusnih linij je odstotek žensk skoraj isti.

Nenavadno rejen človek pošlje strožnika h kočjažu, da bi mu rezerviral dva sedelca zanj in za ženo. Strojnik je vedel, da bo naročni prostor zadostoval komaj za debeluharja samega, zato je ukrenil, kakor se mu je najprimerneje, zdelo, in se vrnil h gospodarju s poročilom:

»Ker je bil samo en sedež še prost, sem poskrbel, da bo gospa lahko sedela zunaj na kozlu.«

Foto amaterji pozor!

Nudimo Vam po najnižji ceni popolnoma nove krasne foto albume, foto oglične, navadne albume za razglednice ter spominske knjige.

Bogata zaloga Konkurenčne cene

Prodajalna H. Ničman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Zadnje priprave angleških čet za odhod v Palestino.

Zeleni pekel

Morali smo se obrniti na naše pomožne vire, ki nam naj bi pomagali pri divjakih. Poskusili smo z gramofonom. Domačini so kazali jasno in odkrito, kako so nad tem navdušeni, toda živili nam kljub temu niso hoteli prodati.

»Imate teleta?« je vprašal Urrio.

»Ne.«

»Kokoši?«

»Ne.«

»Kruha, jajca ali koruzo?«

»Ne.«

»Krompir, sladkorni sok, sir ali sladkorni trs?«

»Ne.«

»Kaj pa pravzaprav jeste? Zrak?«

»Da.«

Ta odgovor je Urriu zaprl govor in sapo. Ves obupan je pogledal Tigrova. Ta pa je dvignil puško in pomeril na tele, ki se je paslo med plevelom na trgu.

»Poslušaj stara. Ti praviš, da ni v vsem mestu nobene živali.«

»To je tudi res,« je zamrmrala posušena čarovnica in v strahu škilila od Tigrova na tele.

»Potem pa nič ne šti, če sprožim puško na nekaj, kar se mi zdi, da je tele.«

S plapolajočimi krili je vrešče planila pokonci in odgnala žival iz nevarnega predela.

Pozreje smo tisti dan kljub temu ustrelili. Bili smo napol mrtvi od gladi in v tem zapuščenem kotu zemlje hitro izgine spoštovanje pred zasebno lastnino. Naj je bil San Juan še tako negotoljuben, smo vendar hoteli tam preživeti vsaj teden dni, da bi dali našim živalim časa, da si opomorejo.

Ko smo se šli po večerji sprehajati, je pa ta sprehod vse naše načrte postavil na glavo. Bila je bleščeča mesečna noč. Tigrovec in jaz sva šla z vedrom polnim slane vode v konjsko stajo, da bi živalim izmila hrbte.

Ko sva prišla bliže, je nekaj z lahnim plahutanjem nenadno prhnilo kvišku s hrbta Bee-Masonovega kljuseta. Čez svetlo oblo lune je švignila velika, črna senca.

»Dobrotno nebo!« je zavpil Tigrovec. »Vampirji!«

Pri svitu Tigrovec svetilke sva raziskovala in pregledovala škodo, ki jo so te krvoločne živali prizadele in sva videla, da konju čez lakotnice žubori debel curek krvi. Uboga žival je bila v žalostnem, pretresljivem stanju. Rebra so ji izstopala daleč ven, da bi bil človek lahko potegnil čeznje s palico, da bi kar zahreščalo. Motne oči so izgubile sleherni izraz.

Naslednje jutro je žival umirala. Očitno so se bili vampirji ponoči vrnili v celih jatah, zakaj belec ni bil edini trpin te vrste med živalmi. Boki štirih živali so bili pokriti s strjeno krvjo.

Pogled na Bee-Masonovega konja mi je izvabljal skoraj solze v oči. Boki so mu upadli in vlekli je noge za sabo, kakor da bi mu bile odmrle. Iz globoko upadlih oči je v nas zrlo dvoje topih oči. Konja ni bilo več mogoče rešiti, to je bilo jasno. Zato smo hitro dali zadnji milostni strel.

Naš položaj je bil precej resen. Izkazalo se je, da je docela nemogoče, da bi mrtvega konja nadomestili, zakaj vaščani niso imeli nič jezd-nih živali. Hrbti vseh drugih, ki so ostali pri življenju, so bili ranjeni in krvavi.

Kljub temu si nismo upali ostati tu dalje, ker smo se bali, da nas bodo krvosesi ptiči še enkrat napadli.

Petinsedemdeset kilometrov v avtomobilu. Z glavne prometne ceste, ki drži iz Puerta Suarez v Santa Cruz in v San Jose, pomeni pot dolgo približno poldrugo uro. Z izgaranimi živalmi pa predstavlja v Bolivijo to več, kakor štiri dni hoje.

Tigrovec, čigar sodbi smo lahko zaupali, je dvomil, če bi živali vzdržale tako ježo. Od domačinov smo izvedeli, da je na vsej poti vampirjev v izobilju. To se je torej reklo, da bomo štiri naporne dni jezdili in štiri noči izgubljali kri. Ali bi smeli to tvegati?

Ker pa bi bilo vsako obotavljanje še usodnejše, smo se takoj odpravili na pot.

Zdi se mi bolje, da čez te štiri dni potegnem tančico. Celo, ko se oziram nazaj, se mi zdi, da vstaja iz zemlje rdeče žareča sopara in zavija naše avtomatične gibe z nekako sanjsko odojo.

Večino poti smo šli peš in smo bremena naložili na jezdne živali s hrbtno mezo. Nekega dne smo se odpravili na pot, že dolgo preden je napolnil dan in smo jahali naglo naprej v upanju, da bomo dosegli prihodnji studenec, preden bo vročina postala neznosna. Kdo ve, kako se je zgodilo, da smo zašli s steze ter nenedoma blodili v pustini nizkega grmičevja, ki se je širila do obzorja in je v vseh smereh nudila očem enako lice.

Upanje, da bomo našli vodo, se je bolj in bolj manjšalo. Nenadno pa se nam je odprl pogled, ki niti malo ni bil primeren, da bi dvignil naš pogum in oživil našo voljo.

Ugledali smo okostje crknene osla, ki je bilo privezano na drevo s kosom vrvi, katero je vročina strdila tako, da se je kar lomila. Kost so bile zbledele, toda so še držale skupaj, čeprav so bile razprskane od jastrebjih kljunov.

Tik poleg okostja so ležale že zdavnaj do golega oglođane kosti nekega moškega, na njih so bile prilepljene redke temne cunjice, ostanki obleke. Glava je počivala okostnjaku na zakrivljeni roki, kakor da bi bil hotel še v smrti soncu, ki ga je umorilo, obrniti hrbet. Ves njegov položaj je izražal obup. Ob strani sta mu ležala dva velika kosa prtljage, ki sta bila odprta in napolnjena z žalostno šaro in s cenanim okrasjem.

Nemo smo stopili bliže.

»Turek,« je na kratko povedal Tigrovec. »Ubog turški kramar, ki hodi okrog in ga je ujela smrt, ker mu je zmanjkalo vode.«